

Zalecenia dotyczące wyjazdów uczniów szkół
drugiego stopnia w ramach projektu

“Let’s do it!”

Zadania dla organizacji oraz liderów projektów
dotyczące programu

“EXCHANGES FOR ALL”

European
Regional
Development
Fund

Słowo wstępne lidera szkoły Jana Axelsena, Sophieschool,

wcześniej znana jako Fjordschool,
Guldborgsund (DK)
– Partner prowadzący

Sophieschool od kilku lat jest zaangażowana w projekty międzynarodowe - dlaczego?

Odpowiedź jest całkiem prosta: dzięki temu zapewnia wartość dodaną naszym podstawowym usługom, które obejmują kulturę i edukację przyszłych obywateli. Żyjemy w zglobalizowanym świecie, gdzie konieczne jest poznanie wzajemnych podobieństw i różnic. Nasza mobilność, zrozumienie kulturowe i umiejętności komunikacyjne są kluczowymi czynnikami, które musimy pielęgnować jeśli mamy kontynuować nasze sukcesy jako małe niezależne państwo, które przetrwało dzięki handlowi i nieustannie zyskuje dzięki współpracy z innymi krajami. Aktywny udział w programie, który stanowi wyzwanie dla uczestników, to idea wszystkich projektów, w których my jako szkoła uczestniczymy. Twórcze i artystyczne działania oferują możliwość stworzenia różnych środowisk uczenia się, odmiennych od tradycyjnego kształcenia w klasie. Taniec, drama, muzyka, sztuki wizualne oraz dyskusja tematyczna we wspólnym języku jakim jest język „angielski” w wysokim stopniu stanowią wyzwanie dla osobowości uczestników projektu.

Jako szkoła możemy tylko zachęcać wszystkich, do skorzystania z możliwości wzięcia udziału lub tworzenia nowych projektów międzynarodowych, ponieważ każdy z pewnością zyska na byciu aktywnym członkiem globalnej rodziny, gdzie zaufanie, ciekawość i zainteresowanie współpracą są kluczowymi wartościami.

Informacje i poglądy przedstawione w tej publikacji są informacjami autorów i niekoniecznie odzwierciedlają oficjalną opinię Unii Europejskiej. Ani instytucje i organy Unii Europejskiej, ani żadna osoba działająca w ich imieniu nie może być pociągnięta do odpowiedzialności za wykorzystanie informacji zawartych w niniejszej publikacji.

Powielanie materiałów jest dozwolone wyłącznie pod warunkiem potwierdzenia źródła.

- Strona 2: EU-disclaimer – Zrzeczenie się odpowiedzialności EU
- Strona 3: Słowo wstępne Jana Axelsena, przewodniczącego Sophieschool, GBS
- Strona 4: Spis treści
- Strona 5: Projekt i broszura
- Strona 6: Czym jest youth-exchange (wymiana młodzieży)?
- Strona 7: Przykładowy program wymiany
- Strona 8: Obowiązki lidera projektu przed jego rozpoczęciem
- Strona 9: Poranne spotkania
- Strona 10: Obowiązki lidera projektu w czasie jego trwania
- Strona 11: Wieczór międzykulturowy
- Strona 12: Zadania dla organizacji biorących udział w projekcie wymiany
- Strona 13: Warsztaty artystyczne
- Strona 14: Zadania liderów grup przed, w trakcie i po wymianie
- Strona 15: Dane kontaktowe
- Strona 16: Strona końcowa

Projekt i broszura

Poniższa publikacja powstała jako efekt projektu UE dla krajów regionu Bałtyku Południowego zwanego "Let's do It – South Baltic Initiatives to Stop Climate Change". Miał on miejsce w latach 2016-18 i brało w nim udział 7 szkół z Niemiec, Danii, Polski, Litwy i Szwecji.

"Let's do It" otrzymało dotację w ramach priorytetu "powiększanie możliwości współpracy lokalnych działaczy w regionie Bałtyku południowego w celu zwiększania świadomości ekologicznej"

"Let's do It" opublikowało również broszurę „Rekomendacje dotyczące pracy w szkołach na temat Zatrzymanie zmian klimatycznych”.

Tekst: menadżer projektu Bo Otterstrøm, bo@arttrain.dk

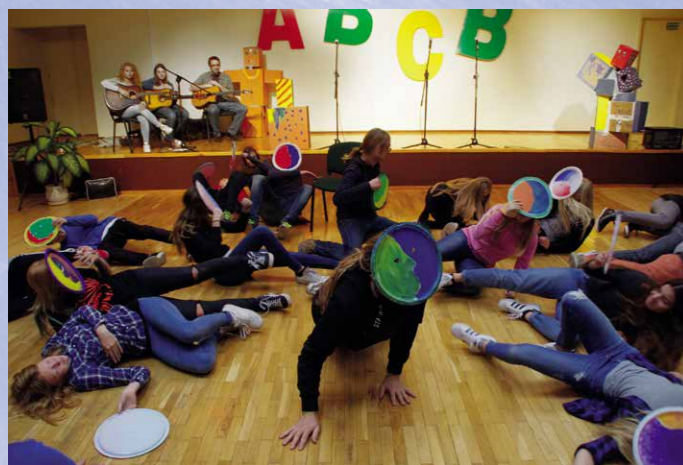
Projekt graficzny i zdjęcia: Daniela Stoian, danielastoian.dk@gmail.com

Tłumaczenie na polski: Karolina Gładys, kagladys@wp.pl

Czym jest youth-exchange?

Youth-Exchange jest terminem używanym w programie unijnym Erasmus+ (jak i we wcześniejszym projekcie "Youth in Action" – "Młodość w działaniu") jako określenie międzynarodowych spotkań młodzieży, mobilności międzynarodowej na zasadach określonych przez programy UE. W naszym przypadku jest to międzynarodowy projekt, w którym pochodząca z 3-5 różnych krajów, młodzież będąca w tym samym wieku, w liczbie 40-50 osób, spotyka się by podjąć działania skupione na działaniach artystycznych. Wszyscy przez tydzień razem mieszkają, jedzą, działają według ustalonego wcześniej i zatwierzonego programu.

Education and Culture DG
'Youth in Action' Programme

Wymiana młodzieżowa "International Dimension 2"
 koordynowana przez CultHus
 Wejherowo, Polska, 20-26.09.2014

Education and Culture DG
'Youth in Action' Programme

Kraje uczestniczące:
Łotwa, Polska, Dania

Time	Sat. 20.9	Sun. 21.9	Mon. 22.9	Tue. 23.9	Wed. 24.9	Thur. 25.9	Fri 26.9
		śniadanie	śniadanie	śniadanie	śniadanie	śniadanie	śniadanie
9-10		rozgrzewka	rozgrzewka	rozgrzewka	rozgrzewka		wyjazd autokarów
10-12:30		wspólne spotkanie tworzenie kontraktu	warsztaty	warsztaty	występ w szkole	czas wolny	
13:00		obiad spacer po okolicy	obiad	obiad	suchy prowiant występ w szkole	obiad	
15:00		prezentacja i wybór warsztatów	warsztaty	wzajemna prezentacja efektów końcowych uczestników różnych warsztatów	zwiedzanie, czas wolny	ewaluacja, rozdanie certyfikatów oraz ostatnie spotkanie kończące projekt	
18:00	Przyjazd autokaru z Danii	czas na podsumowanie i refleksję ...	refleksję ...	...i refleksję ...			
19:00	oraz Łotwy	obiadokolacja	obiadokolacja	obiadokolacja	obiadokolacja	obiadokolacja	
20:00	obiadokolacja poranne spotkanie oraz przywitanie uczestników	wieczór międzykulturowy prezentacja każdego kraju	informacje na temat Youthpass, Drums for Peace & Erasmus+	próba generalna	21: wspólne wieczorne spotkanie i podsumowanie	relacji z realizacji projektu	
22:00							

Obowiązki lidera projektu

przed jego rozpoczęciem

- Układa program wymiany, który przesyła wraz z wszelkimi informacjami koordynatorom instytucji partnerskich biorących udział w projekcie;
- Gromadzi dane osobowe uczestników projektu;
- Tworzy listę uczestników, którą ci będą musieli później podpisać;
- Planuje szczegóły zakwaterowania;
- Przygotowuje certyfikaty dla uczestników projektu (w przypadku wymian w ramach Erasmus+ zwane Youthpass);
- Organizuje wyżywienie;
- Wysyła emaila do koordynatorów oraz liderów grup z informacjami dotyczącymi szczegółów podróży, wieczoru międzykulturowego itp;
- Szuka stosownych miejsc na występy uczniów oraz ustala ich godziny jak również organizuje możliwość zwiedzania okolicy;
- Organizuje sprzęt potrzebny do przeprowadzenia warsztatów artystycznych – w tym celu kontaktuje się z odpowiednimi organizacjami;
- Dba o to, żeby podczas pierwszego porannego spotkania, jedna z osób z kadry przedstawiła informacje ważne dla tematyki projektu.

Poranne spotkanie tzw. “Morning Circle”

Bardzo ważną częścią programu są codzienne spotkania, zazwyczaj rano, ale mogą mieć miejsce o każdej porze dnia.

W czasie tych spotkań wszyscy uczestnicy biorą udział w różnych zabawach, ćwiczeniach. Mają być miejscem, w którym tworzona jest przyjazna, nakierowana na działanie oraz dająca poczucie bezpieczeństwa atmosfera.

Podczas porannego spotkania pierwszego dnia wymiany, ma miejsce autoprezentacja uczestników, w języku angielskim. W obecności pozostałych uczestników każdy przedstawia się zaczynając od podania podstawowych informacji o sobie w formie trzech zdań:

1) Mam na imię .....

1) My name is .....

2) Pochodzę z.....

2) I come from .....

3) Mam ..... lat.

3) I am ..... years old.

Obowiązki lidera projektu

w czasie trwania projektu

- Najważniejsza jest znajomość programu i pilnowanie terminów;
  - Ważne jest również, aby pilnować godzin ustalonych z kierowcami autobusów oraz godzin spotkań w sytuacji, gdy grupy są poza terenem miejsca zajęć czy zamieszkania.
- Lider projektu:
- Prowadzi codzienne spotkania z opiekunami grup oraz prowadzącymi warsztaty;
    - Zapewnia dobrą atmosferę współpracy w grupie oraz dba o to, żeby wszyscy opiekunowie i nauczyciele dobrze się poznali;
    - Analizuje program wymiany i na bieżąco informuje o ewentualnych zmianach;
    - Przypomina opiekunom między innymi o odpowiedzialności za opiekę nad swoimi grupami;
    - Upewnia się, że liderzy grup zajmują się swoimi uczniami w czasie przeznaczonym na refleksję (nad bieżącymi działaniami i wydarzeniami);
    - Pyta o samopoczucie uczestników wymiany;
  - Zbiera podpisy od wszystkich uczestników projektu – zarówno młodzieży jak i kadry (jest to wymóg większości źródeł finansowania);
  - Wypisuje certyfikaty uczestnictwa w wymianie;
  - Prowadzi przynajmniej pierwsze z codziennych porannych spotkań, podczas którego tworzony jest kontrakt właściwych zachowań, mający na celu dbanie o wspólny szacunek i dobrą atmosferę. Wskazane jest, aby w kolejnych dniach poranne spotkanie prowadziły grupy z każdego z krajów.
  - Ma zawsze przy sobie listę numerów telefonów oraz dane ubezpieczeniowe
  - Zna warunki związane z ubezpieczeniem uczestników wymiany (w projektach) EFA: GOUDA-Numer polisy 470-74-37; Drums for Peace – Numer alarmowy: +45 3315 6060 (24/7) oraz w sytuacjach tego wymagających współpracuje z opiekunami grup;
  - Zaleca się, o ile jest to możliwe, kontakt z ubezpieczycielem przed wizytą w szpitalu czy u lekarza.
  - Dba o przebieg "Wieczoru międzykulturowego", czyli krótkich przedstawień oraz wystawy tematycznej na temat kultury danego kraju;
    - Sugeruje się, żeby podczas oglądania prezentacji produktów wystawionych na stolikach, podchodziły do nich grupy 2-3 osobowe – każda z innego kraju, żeby zachęcić uczestników do komunikacji w języku innym niż ich własny (prezentacja wystawionych produktów powinna być rolą uczniów, a nie ich opiekunów).
  - Rola lidera jest również prezentacja na temat projektów Erasmus+, Exchanges for All oraz innych znaczących programów i organizacji unijnych;
  - Oraz koordynowanie innymi działaniami np.: realizacją tematyki projektu: "Stop Climate Change" w projektach "Exchanges for All" & "Let's do It";
  - Lider projektu dopilnowuje szczegółów związanych z występami uczniów, transportem itp.;
  - Wspiera i służy pomocą prowadzącym warsztaty w zakresie organizacji potrzebnego sprzętu, kontaktu z przedstawicielami kraju-gospodarza, oraz jego mieszkańcami;
    - Zdobywa informacje na temat miejsc występów oraz sprawdza je osobiście;
  - Wyznacza spośród liderów grup osoby odpowiedzialne za foto-relację z przebiegu wszelkich działań oraz w miarę możliwości, sfilmowanie występu uczniów.

Wieczór Międzykulturowy

Wieczór międzykulturowy jest stałym punktem programu większości projektów międzynarodowych, w których biorą udział uczniowie, pracownicy współpracujący z młodzieżą oraz nauczyciele.

Uczestnicy projektu przywożą ze sobą przygotowaną uprzednio prezentację na temat swojej szkoły/ organizacji, miasta, regionu czy kraju (najlepiej w formie krótkiego przedstawienia, aby uniknąć korzystania w trakcie prezentacji z gotowych filmów promocyjnych o tematyce turystycznej). Często są również tradycyjnymi potrawami czy smakołykami, przywiezionymi ze swojego kraju oraz rozdają plakaty, broszury itp. tworząc w ten sposób swego rodzaju wystawę.

Zadania dla organizacji biorących udział w projekcie wymiany

głównie dotyczące gospodarzy

Przed wymianą, najlepiej w trakcie gromadzenia funduszy, ważne jest znalezienie dogodnej lokalizacji dla uczestników wymiany i ich działań, w szczególności:

- Zakwaterowanie dla młodzieży – zazwyczaj 50 – 55 osób.
- Zakwaterowanie dla kadry: jednoosobowe pokoje dla prowadzących warsztaty artystyczne oraz 2 osobowe pokoje dla liderów grup/opiekunów;
- Wyżywienie dla wszystkich uczestników, w tym suchy prowiant w dniach zwiedzania oraz w dniu wyjazdu;
- 3 pomieszczenia, w których będą odbywały się warsztaty, z których jedno musi być wystarczająco duże, aby można przeprowadzić w nim zajęcia z wszystkimi uczestnikami wymiany, a które również będzie dogodne dla prowadzenia warsztatów tanecznych.

Kraj będący gospodarzem wymiany, za każdym razem musi zadbać o następujące kwestie:

- Porozumieć się z Centrum kultury, szkołami itp. w celu udostępnienia przez nich miejsca, sali na prezentacje efektów końcowych projektu;
- Możliwość zwiedzania szkoły gospodarza wymiany oraz kontakt między innym z uczącymi tam nauczycielami języków obcych;
- Zwiedzanie okolicy, najlepiej z młodzieżą kraju będącego gospodarzem wymiany, w roli przewodników;
- Możliwość zwiedzania okolicy w formie wycieczki autokarowej;
- Kontakt z lokalnymi mediami oraz pisanie komunikatu prasowego;
- Wyżywienie i zakwaterowanie.

Wszystkie instytucje biorące udział w projekcie są proszone o przygotowanie prezentacji na wieczór międzykulturowy, w skład której wchodzić będą informacje na temat ich kraju, sąsiedztwa ich szkoły oraz przywiezione przez nich tradycyjne potrawy/smakołyki, plakaty i broszury, które stworzą wystawę.

Warsztaty Artystyczne

Nasze warsztaty artystyczne stanowią największą część programu wymiany, przy czym pełnią one przede wszystkim rolę narzędzi ułatwiających komunikację i współpracę młodzieży.

Różne rodzaje sztuki okazały się być wyjątkowo skuteczne przy aktywizowaniu młodzieży do wspólnych działań.

Prowadzący warsztaty to osoby posiadające duże doświadczenie na polu artystycznym jak i w pracy z młodymi ludźmi.

Listę z nazwiskami większości z nich można znaleźć pod tym adresem:

<http://www.drumsforpeace-network.org/artists%20profile/artists.html>

Zadania liderów grup przed, w trakcie i po wymianie

Podstawowym zadaniem liderów grup jest przekazanie młodzieży biorącej udział w wymianie informacji dotyczących podróży, zadań jakie na nich czekają oraz planu pobytu, od momentu wyjazdu, do powrotu do domu.

Bardzo ważną kwestią jest, aby liderzy grup byli wsparciem dla młodzieży oraz zachęcali ich do dziania.

Liderzy są również odpowiedzialni za przygotowanie uczestników wymian do aktywnego w nich udziału oraz do ewaluacji po ich zakończeniu.

Koniecznym warunkiem, który musi spełnić lider grupy, we współpracy ze swoimi uczniami, jest poinformowanie lokalnych mediów o przygotowaniach do wymiany, jej przebiegu i jej efektach.

Dane kontaktowe szkół,

które brały udział w projektach "Exchanges for All" & "Let's do It"

Prof. Franz Bunke Schule, Schwaan, DE

www.schule-schwaan.de, e-mail: regionale-schule@schwaan.info

Sophieskolen (aka Fjordskolen), Nykøbing F, Guldborgsund, DK

www.sophieskolen-guldborgsund.skoleporten.dk, e-mail: sophieskolen@guldborgsund.dk

Stubbekøbing Skole, Stubbekøbing, Guldborgsund, DK

www.stubbekoebing-skole.skoleporten.dk, e-mail: stubbekoebing-skole@guldborgsund.dk

Sydfalster Skole, Væggerløse, Guldborgsund, DK

www.sydfalsterskole.dk, e-mail: sydfalsterskole@guldborgsund.dk

Nysted Skole, Nysted, Guldborgsund, DK

www.nystedskole.skoleporten.dk, e-mail: Nysted.Skole@Nystedskole.dk

August Kitzbergi nimeline Gümnaasium, Karksi-Nuia, EE

www.akg.vil.ee, e-mail: akg@akg.vil.ee

Kasavuoren koulu (Kasavuori School), Kauniainen, FI

www.kasavuori.fi, e-mail: kasavuorenkoulu@kauniainen.fi

Liepājas Valsts 1.gimnāzija, Liepaja, LV

www.lvg.lv, e-mail: 1gim@liepaja.edu.lv

Liepājas A.Puškina 2.vidusskola, Liepaja, LV

www.2vsk.liepaja.edu.lv, e-mail: 2vsk@liepaja.edu.lv

Draudzīgā aicinājuma Liepājas pilsētas 5. Vidusskola, Liepaja, LV

www.5vsk.liepaja.edu.lv, e-mail: 5vsk@liepaja.edu.lv

Gargzdu Minijos progimnazija, Garzdai, LT

www.minijos.lt, e-mail: minijam@mail.lt

Klaipėdos Sendvario progimnazija, Klaipėda, LT

www.sendvaris.klaipeda.lm.lt, e-mail: sendvario.progimnazija@gmail.com

Společna Szkoła Podstawowa nr 1 w Wejherowo, Wejherowo, PL

<http://spolecznawejherowo.pl>, e-mail: spolwejherowo@wp.pl

Szkoła Podstawowa Nr 8 im. Martyrologii Piaśnicy, Wejherowo, PL

www.zs3.edu.pl, e-mail: zs3@zs3.edu.pl

Zespół Szkół nr 1 w Redzie, Reda, PL

www.zs1reda.eu, e-mail: sekretariat@zs1reda.eu

Zespół Szkół nr 2 Gimnazjum nr 2, Reda, PL

www.zs2.reda.pl, e-mail: zs2reda@wp.pl

Falkenbergsskolan, Kalmar, SE

www.kalmar.se/falkenbergsskolan, e-mail: falkenbergsskolan@kalmar.se

Przedstawienie prezentacja efektów jakie uczniowie wypracowali w trakcie warsztatów.

Wierzymy w to, że danie młodzieży szansy na sprawdzenie się poprzez pokazanie dopiero co zdobytych umiejętności, podnosi motywację do nauki oraz poziom energii. W związku z tym pokazywanie wyników pracy uczniów ich rówieśnikom jest nieodłączoną częścią naszych projektów.

